

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.E.6-16.
Kopi: 400.E.6.Mellemøsten

Kontor
MENA

24. februar 2011

SVAR PÅ UDVALGSSPØRGSMÅL

EU's politik overfor Nordafrika og Mellemøsten

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 103 ad EEU alm. del af 31. januar 2011 vedr. EU's politik over for Nordafrika og Mellemøsten.

Lene Espersen

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål nr. 103
ad EEU alm. del af
31. januar 2011 fra
Folketingets Euro-
pauvalg til uden-
rigsministeren, stil-
let efter ønske fra
Per Clausen (EL).

Udvalget udbeder sig ministerens besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 103:

Ministeren bedes - i forlængelse af Europaudvalgets møde den 28. januar 2011 - redegøre for, hvilke ændringer i EU's politik over for Nordafrika og Mellemøsten, som Danmark vil arbejde for efter begivenhederne i Tunesien, Egypten m.v. Ministeren bedes herunder oplyse, om Danmark vil støtte følgende anbefalinger fra Human Rights Watch: 1) At handelsaftaler ikke skal indgås og forlænges, når styret konsekvent krænker befolkningens rettigheder, 2) At konkret støtte bør være koblet til krav om forbedring af menneskerettighedssituationen og demokrati og at hvis det ikke overholdes bør den ophæves, 3) At militære budgetter skal begrænses i lande, der får støtte, 4) At støtte kan gives uden om autoritære ledere og mere direkte til organisationer og lignende i befolkningen, 5) At korrupte ledere skal kunne udpeges direkte som nogen, der ikke skal have støtte 6) At man sikrer retsforfølgelse af regeringsledere, der rager til sig af landenes penge, som f.eks. den flygtende præsident fra Tunesien.

Svar:

Jeg er enig i, at EU bør vise handlekraft, så det får konsekvenser for regeringer, der konsekvent krænker befolkningers rettigheder. Jeg er ligeledes enig i, at EU-støtte bør være betinget af krav om forbedring af menneskerettighedssituationen og demokratiske fremskridt i de lande, som EU samarbejder med. Netop derfor redegjorde jeg et brev af 18. oktober 2010 til EU's udenrigsrepræsentant Catherine Ashton og kommissær Stefan Füle for de danske målsætninger for EU's Naboskabspolitik, brevet vedhæftes. I brevet beskrev jeg behovet for, at EU vedbliver med at være en attraktiv partner for nabolandene samtidig med at EU videreudvikler sine policy-redskaber.

Jeg påpegede, at hovedprincipperne for EU's naboskabspolitik fortsat burde være "differentiering" og "konditionalitet", med sigte på at fremme reformer i partner-

landene. Således bør en stærk indsats fra et partnerlands side belønnes med attraktive tilbud om samarbejde med EU. Relevante forudsætninger måtte være opfyldt som betingelse for udbygningen af samarbejdet. Samarbejdet med partnerlandene skulle med andre ord være meritbaseret.

Omvæltningerne i Tunesien og Egypten siden årsskiftet har aktualiseret en hurtig tilpasning af EU's naboskabspolitik og giver håb om, at det vil være muligt at komme igennem med de synspunkter om en meritbaseret tilgang til samarbejdet med nabolandene, som den danske regering er fortalende for.

Således drøftede Det Europæiske Råd den 4. februar 2011 EU's forhold til nabolandene. Rådet erklærede, at ville etablere et nyt partnerskab, som i fremtiden mere effektivt vil støtte de lande, der gennemfører politiske og økonomiske reformer. Rådet opfordrede EU's udenrigsrepræsentant, Catherine Ashton, til at videreudvikle foranstaltninger, hvormed EU kan støtte partnerlandene i deres bestræbelser på omstilling til demokrati. Disse foranstaltninger vil have til formål at styrke de demokratiske institutioner, fremme demokratisk regeringsførelse og social retfærdighed. Endvidere vil EU støtte landenes gennemførelse af frie og retfærdige valg.

Ashton har nedsat en arbejdsgruppe, som gennemgår og vurderer aktuelle tiltag. Europaparlamentet, civilsamfundsorganisationer og forskningsmiljøet vil blive inddraget i udviklingen af en ny politik over for nabolandene. Jeg har i EU's Udenrigsråd slået til lyd for, at EU skal sende klarere signaler til lande der benytter sig af vold og undertrykkelse af egne borgere, samtidig med at EU skal blive bedre til at støtte de civilsamfunds kræfter, der på fredelig vis, kræver deres demokratiske rettigheder og som arbejder for legitime demokratiske reformer. I det hele taget skal EU blive bedre til at belønne de regeringer, der efterlever EU's normer, samtidig med at det skal have konsekvenser for de regeringer som ignorerer disse.

Ashton har meddelt, at hun sammen med Kommissionen vil fremsætte forslag til yderligere tilpasning af EU's finansielle instrumenter, så de bliver bedre egnede til at fremme regionens sociale og økonomiske udvikling.

På længere sigt lægger Ashton op til, at EU-landene - gennem Det Europæiske Naboskabsprogram og Unionen for Middelhavet - etablerer et nyt partnerskab, som mere effektivt støtter de lande, der gennemfører politiske og økonomiske reformer.

Den danske regering vil i forbindelse med den igangværende videreudvikling af EU-politikken fortsat arbejde for, at der lægges en styrket meritbaseret tilgang til grund for samarbejdet med de enkelte lande. Det skal kunne betale sig for partnerlandene at gøre en ekstra indsats for at gennemføre demokratiske reformer og forbedre menneskerettighedssituationen.

Regeringen vil arbejde for, at der i den kommende tid bliver et stærkt politisk og økonomisk EU-engagement i reform- og overgangsprocesserne i Egypten og Tunesien.

sien, men således at samarbejdet bliver baseret på efterspørgsel fra landene.

Regeringen finder det naturligt, at EU ved beslutning om omfanget og karakteren af samarbejde med hvert enkelt partnerland vurderer alle relevante faktorer vedr. god og ansvarlig regeringsførelse, herunder staternes budgetmæssige prioriteringer. I denne sammenhæng er der behov for velfungerende institutioner som parlament, retssystem, og fri presse, der kan sikre, at myndighederne – herunder militæret – holder aktiviteter og udgifter inden for rammerne af det, som der er lovgivningsmæssig dækning for. Regeringen vil arbejde for, at EU i fremtiden i højere grad lader det få konsekvenser, hvis partnerlandes regeringer ignorerer god og ansvarlig regeringsførelse. Samtidigt må det dog også nøje overvejes, om man ved eventuelle sanktioner risikerer at lade et lands befolkning undgælde for kritisabel adfærd hos landets ledelse. Ligesom EU skal overveje, i hvilket omfang sanktioner vil have en virkning og ikke blot reducerer EU's indflydelsesmuligheder.

Regeringen vil desuden fortsat arbejde for, at EU i højere grad styrker støtten til civilsamfundsorganisationer. Som bekendt har Danmark siden 2003 gennem Det Arabiske Initiativ - nu Partnerskab for Dialog og Reform – ydet støtte til en bred vifte af aktiviteter i regionen, herunder i Egypten og Tunesien. Vi har bl.a. støttet menneskerettighedsgrupper, unge, mediefolk og kvinder. Det har givet Danmark et unikt kendskab til, hvordan man etablerer samarbejde med civilsamfundsorganisationer inden for disse områder. Vi vil bruge de indhøstede erfaringer til at påvirke EU til at yde en målrettet, hurtig og effektiv støtte til civilsamfundsorganisationerne.

Jeg har stor forståelse for, at de tunesiske myndigheder har udstedt en international arrest-ordre for den tidligere præsident og hans familie, på grundlag af anklager om tyveri af offentlige midler og illegal udførsel af midler. Fra dansk side støtter vi, at personer, der har begået alvorlige forbrydelser, stilles til ansvar for deres handlinger. Fra dansk side vil vi være rede til at medvirke til opklaringen af sager af denne art.